

PREJELI SMO

Ne obračajmo se stran (od Stanežič, Mednega ...)

Marsikdo do pred kratkim ni vedel za naselje Stanežiče pri Ljubljani. Nanj je postal pozoren šele, ko je nudilo gostoljubje Magnificu, ki je vabil tja na svoj koncert: »Pridi nocoj, ampak v Stanežiče.« Od srede septembra pa nas v medijih nagovarja civilna iniciativa, ki jo je ustanovilo več deset pretežno mladih družin z majhnimi otroki, ki so si zaradi nedostopnih cen stanovanj v Ljubljani ustvarile svoje domove v Stanežičah.

Junija so bile seznanjene s prostorskim načrtom direkcije ministrstva za infrastrukturo, ki načrtuje dvotirno železnico Ljubljana–Kranj. Ta naj ne bi tekla ob že obstoječi progi, kjer je za tamkajšnje prebivalce sprejemljiva, ampak bi nekaj kilometrov tirov presekalo ovinek prejšnje trase prek zemljišč ob vaseh Stanežiče in Medno ter skozi Medanski hrib, pri čemer bi bilo uničenih 53 hektarov kmetijskih zemljišč. Odsek naj bi hitrim vlakom omogočil skrajšanje vožnje za slabo minuto – zanemarljiv prihranek pri času spričo rednih zaostankov naših železnic! Po novi progi bi vsakodnevno tekeli tudi običajni železniški promet. Širitev železniške povezave po stari trasi bi stala 50 milijonov evrov, cena po novi pa dvakrat (!) toliko: 98 milijonov evrov, za 48 milijonov ali za mnogokratnik spornih sodnih palač in prenosnih računalnikov več!

Kaj nova trasa železnice pomeni za kakovost življenja domačinov, prebivalcev Stanežič in Mednega? Železnica, speljana prek njihovih kmetij in pred njihovimi dvorišči, bo najprej več let hrupno vsakodnevno gradbišče s težko mehanizacijo in odpadno izkopano zemljinjo in umazanijo. Po zaključku gradnje pa bo prostor bivanjsko dolgoročno nepopravljivo razvrednoten: vlaki bodo pred vhomom v tunel piskali, železnica bo povzročala fizične in zvočne vibracije, nedvomno jo bo spremljalo tudi svetlobno onesnaženje, pretrgane bodo prometne povezave obeh naselij. Vrednosti nepremičnin tamkajšnjih domačinov bodo drastično padle. In kaj bodo imeli od nove železniške trase? Pri tej ne gre za gradnjo bolnišnice, šole, vrtca ali gospodarsko koristnega obrata, ampak za nepotrebnost alternativno smer železniške povezave, katere cilj je, da na 11 vlakih dnevno prgišče brezimnih potnikov skrajša svojo pot za 54 sekund!

To, kar v primeru uresničitve načrta direkcije za infrastrukturo čaka Stanežičane, je primerljivo z naravno katastrofo, potresom, poplavo, požarom, a s pomembno razliko: za primere nesreč se lahko zavarujemo in – ko minejo – vzpostavimo prvotno stanje. Z novo železniško traso pa direkcija za infrastrukturo za prebivalce Stanežič in Mednega dobesedno načrtuje nesrečo z nepopravljivo škodo, za realizacijo katere bo odštela na desetine milijonov evrov!

Mar je direkcija za infrastrukturo ocenila vrednost uničene kakovosti življenja domačinov in njihovih otrok, ki jo bo dolgoročno povzročila s svojim posegom v prostor? Direkcija za infrastrukturo cinično zagovarja svoj načrt, češ da posegi v prostor ne morejo biti pogodu vsem. Drži, a predlagani načrt ne ustreza prav nikomur od tistih, ki jih neposredno zadeva, prav vsem pa ustreza obstoječa trasa ob dosednji progi. Kdo torej želi zapravljati ali se okoristiti z več deset milijoni evrov za novo traso železnice? Denarja ima direkcija za infrastrukturo očitno na odmet. Če vztraja pri svojem nerazumno dragem projektu, naj v primeru njegove realizacije ministrstvo za infrastrukturo prizadetim družinam iz Stanežič in Mednega izplača po nekaj sto tisoč evrov odškodnine, da si bodo mogle v skvarjenem okolju ali zunaj njega ustvariti čim manj okrnjeno prvotno kakovost bivanja.

Za konec: ne obračajmo pogleda stran od tega, kar se dogaja v bližnjih Stanežičah in Mednem; danes so na udaru oni, jutri bodo naši bližnji ali mi sami.

Darja Mihelič,
Ljubljana

DFJL, 5.10.2024